

A munka termelékenysége emelésével kapcsolatos kérdések az erdőgazdaságban*

P. V. VASZILJEV

a közgazdasági tudományok doktora

A kommunista párt és a szovjet kormány által megvalósuló azon program, amely a szocialista mezőgazdaság új, hatalmas méretű felemelésére irányul, továbbá azon intézkedések széleskörű rendszere, amelyek a népgazdaságban jelentkező áruszükséglet ipari termelésének kiszélesítését célozzák, egy sor feladatot vet fel a népgazdaság minden területén, így az erdőgazdaság területén is.

Amellett, hogy az erdőgazdaságnak egyre nagyobb mennyiségű fa nyersanyagot és ipari rendeltetésű építőanyagot kell adnia a népgazdaság számára, a népgazdaság ezen ága dolgozóinak jelentősen meg kell növelniök a kolhozok és a mezőgazdasági lakosság ellátását helyi faanyagokkal, a lehetőség szerint szélesebb körben kell elvégezni az állami erdőalap terméketlen földjeinek megjavítását a mezőgazdaság szükségleteinek kielégítésére, nagyobb nértékben kell felhasználni az erdők takarmányra és élelmezésre felhasználható tartalékait és ki kell fejleszteni az erdőgazdaságokban a fából készült közszükségleti cikkek termelését.

A termelésnek ezen feladatok teljesítéséhez szükséges növelésében a legfontosabb belső tartalék a munka termelékenységének fokozása az erdőgazdaságban. A munkatermelékenység említett fokozásának egy sor sajátos jellegzetessége van, épp úgy mint az erdőgazdasági termelésnek.

Az erdőgazdasági termelés a tulajdonképpeni termelőfolyamatok és azon természeti folyamatok összetett komplexumát jelenti, amelyek az ember viszonylag kis-mértékű részvételével folynak le, de a termelés általános ciklusában jelentős súlyuk van. Ebben a komplexumban a munka termelékenysége a népgazdaság egyéb ágazatainál nagyobb mértékben függ a természeti folyamatok jellegétől és a természeti-földrajzi viszonyoktól.

A munkatermelékenységgel kapcsolatos probléma másik sajátossága az erdőgazdaságban a termelés idejének rendkívül hosszú periódusa. Amíg a népgazdaság ágazatainak többségében, beleértve a mezőgazdaságot is, a termelvények termelési ideje a kezdettől a befejezésig ugyanazon személy ellenőrzése alatt áll, addig az erdőgazdaságban, amíg az erdei magból vágásérett fa lesz, a termelés folyamatában két-három nemzedék is résztvesz. Ez a körülmény növeli a munka eredményeinek és részben termelékenységének függését a természettörténeli és nehezen szabályozható közgazdasági, továbbá nem közgazdasági jellegű társadalmi termelési viszonyoktól. Ennek eredményeképpen az erdőgazdaságban mindaddig, amíg az a kézi munkán alapul, a munka termelékenysége tervszerű növelésének lehetőségei viszonylag nem nagyok.

Végül a termelékenység növelésének ügye ebben a népgazdasági ágazatban még azzal is bonyolódik, hogy a munka termelékenységét nem lehet a közgazdasági statisztikában általában elfogadott eljárásokkal és mutatószámokkal mérni. A munka termelékenységét a legjobban és leghelyesebben az adott termelésben kibocsátott termelvénynek azon mennyisége és minősége szerint lehet mérni és értékelni, amely az egy munkás által elvégzett munkából az időegységre esik (év, hónap, nap, óra). Ennek megfelelően az erdőgazdaságban is a legcélszerűbb lenne a munka termelékenységét és annak növekedését az egyes faválasztékoknak és az erdőből nyert összes egyéb javaknak a felhasznált munka egységére eső mennyisége szerint értékelni. Azonban még abban az esetben is, ha folyamatosan számbavennénk a munkaráfordítást, ilyen mutatót csak az erdők újratermelési folyamatának befejezése után lehetne kiszámítani, azaz csak néhány tíz évben egyszer, vagy esetleg 100 évnél hosszabb idő múlva. Ilyen formán a munka termelékenységének a szokásos módszerekkel történő mérési lehetőségét ki kell zárni és ezt csak a munkák egyes fázisokban vagy munkafolyamatokban történő számbavételének az alapján lehet értékelni.

Az ilyen rendszernek az az alapvető hibája, hogy csak komplikált, különleges számításokkal (index módszer segítségével) lehet kiszámítani a munka termelékenységének dinamikájára vonatkozó átlagos összevont mutatót az egész felölelt termelésre vonatkozóan (erdőgazdaságokra, a körzet összes erdőgazdaságaira stb. vo-

* A Lesznoje Hozjajstvo 1954. évi 11. számából átvett cikk.

natkozóan). A termelékenység átlagos színvonalát pedig jóformán nem is lehet kiszámítani. Gyakorlatilag az egyes értékekről csak közvetett adatok alapján lehet ítéletet mondani, pl. a talaj előkészítésével kapcsolatos munkák normáinak teljesítése alapján a magvetés és ültetés, az ápolás alapján stb. Az ilyen mutatók, különösen, ha ezek valamilyen feltételes egységben vannak kifejezve, különféle jellegű pontatlansághoz vezethetnek, mind a munka termelékenységének tervezésében, mind az elmúlt időszak munkáinak értékelésében. Ezek a viszonyok továbbá a természeti tényezők nagy befolyása az erdőgazdaságra, a munka termelékenységének kérdéseit minden vonatkozásban jelentősen komplikáltabbá teszik, mint az iparban, vagy a mezőgazdaságban.

Sajnos, nálunk mind máig sok esetben a munka termelékenységének kérdéseit az erdőgazdaságban olyanoknak tekintik, amelyek nem érdemelnek komolyabb figyelmet és ezért ezeket felületesen leegyszerűsítik és eltorzítják. Többek között az erdőgazdaság számos dolgozója a munkatermelékenység fokozásának feladataiban csak egy lehetőséget lát a termelékenység növelésének biztosítására, éspedig az erdőterületek termelékenységének, az erdőre termelékenységének növelését (termelési jellegű intézkedések alapján, az erdőre gyakorolt biológiai befolyás révén (a magvetés és ültetés agrótechnikája, ápolási eljárások stb.)). A munka termelékenysége növelésének ez az útja az erdőgazdaságban kétségtelenül igen jelentős, alapvetőnek azonban csak a kézi munkával kapcsolatos viszonyok és a külterjes gazdálkodás körülményei esetén bizonyul.

Az erdőgazdaság belterjességének növekedésével, azaz a termelés műszaki eszközei szerepének az erdőgazdaságban történő erősödésével, döntő szerephez jut a munka termelékenységére irányuló közvetlen harc, a munkaeszközök tökéletesítésének útján és azok felhasználásának megjavítása révén, a munka tárgyával való helyes foglalkozáson és magának a munkának az ésszerű megszervezésén keresztül.

Ezen intézkedések között különösen fontos helyet foglal el a termelés, elsősorban a nehéz- és munkaigényes munkafolyamatok gépesítése.

Az utóbbi években a termelés gépesítése terén határozott sikereket értünk el az erdőgazdálkodás minden fontosabb területén. Az erdőgazdaság hatalmas mennyiségben kapott különféle gépeket és berendezéseket. Amíg az 1936—1937-es években az erdőgazdaságban csupán néhány száz traktor dolgozott és emellett ez volt az erdőgazdaságban alkalmazott technika egyetlen formája, addig jelenleg az erdőgazdaságokban és a kolhozok erdőtelepítési munkáiban több ezer traktor, nagymennyiségű kultivátor, ültetőgép, vetőgép stb. van foglalkoztatva, amelyek biztosítják a munkaerőben történő nagymértékű takarékoskosságot. Mindenütt kiterjedten alkalmazzák a gépkocsiszállítást és a repülőgépeket. Az erdei víztelenítési munkáknál tizesével használják a hatalmas tuskóírtó gépeket, exkavátorokat, csatornaépítő gépeket, buldozereket, egyéb gépeket és felszereléseket. Ezek mindegyike gyakran 10 vagy még több munkást is helyettesít.

Mindezeket nem tekintve, a gépesítés területén folyó munkát még nem lehet kielégítőnek nevezni. Egyrészt ez a munka a termelőfolyamatok többségénél még kezdeti állapotában van. Ugyanakkor sok műveletnél, főleg a szállításnál, a talajművelésnél egyelőre főleg általános típusú gépeket használnak és ezek nem kellő mértékben vagy egyáltalán nem alkalmasak a termelés különleges viszonyai számára. Az újonnan kialakított vagy kialakítás alatt álló különleges erdőszeti gépek nem elég tökéletesek. *A termelés folyamatában a gépesített munkafolyamatok kézi folyamatokkal váltakoznak*, rendkívül egyenlőtlen a gépesítés színvonala a termelési folyamat egyes részei között. Így pl. az erdőszítési munkáknál a talajelőkészítés az erdőgazdaság egészére nézve 25—30 százalékra gépesített, míg az erdőtelepítés és az ezekkel kapcsolatos ápolási munkák mindössze 4—6 százalékra.

A meglévő gépek és berendezések rossz kihasználását is figyelembevéve, megállapítható ezzel kapcsolatban, hogy az erdőgazdaságban a termelési folyamatok még mindig igen munkaigényesek. Így pl. a vetéssel és ültetéssel, valamint az ápolással kapcsolatos munkák 40—80, átlagosan kb. 60 munkanappal felhasználását teszik szükségessé hektáronként (a koronazáródásig terjedő időszakban). Ez öt-hatszorosan felülmúlja az élenjáró gépesített szovhozokban és kolhozokban az 1 hektár gabona termesztésére évente fordított munkát. Más szóval 1 hektár erdő telepítésére és felnevelésére (a korona záródásáig) ma majdnem annyi munkát fordítunk, mint amennyit a földművelésben 300—400 pud gabona megtermelésére. (Egy pud 16 kg).

Ezeket az összefüggéseket vizsgálva nem szabad arról megfeledkezni, hogy az erdőgazdaság a jelenlegi fokon olyan viszonyok között fejlődik, amelyekben mind az

időszakos, mind az állandó munkaerőben jelentkező szükséglet kielégítésének forrásai korlátozottak, mert a kolhozfaluk, amelyek a forrást alkották, jelenleg maguk is jelentős mennyiségű új munkaerőt igényelnek az eléjük kitzúzott feladatok megoldására. Az erdőgazdálkodás dolgozói előtt az a feladat áll, hogy *gyökeresen javítsák az erdőgazdálkodás gépesítését*. Ezen feladatok megoldásának egyik útja a *gépesített erdőgazdaságok szervezése*, amelyeket el kell látni a termelés összes fázisaiban és minden alapvető formájában a megfelelő erdőgazdasági gépek rendszerével.

Azonban nemcsak a termelési folyamatok gépesítése fontos, hanem feltétlenül arra is törekedni kell, hogy a munkába állított gépeket magas termelékenységgel használják ki. Egyelőre ezen a területen a helyzet távolról sem kedvező. Az Ukrán Sz. Sz. K. traktorállományának munkáját elemezve (1953. évre) megállapítható, hogy amíg a vetésnél és ültetésnél a gépeket 82 százalékban használták ki, addig a vetés ápolásában mindössze 29 százalékra. A terv szerint egy 15 LE-s traktor átlagos teljesítménye 222 hektár, a tényleges teljesítés mindössze 195 hektár.

Az alacsony termelési kultúráról és a munka rossz megszervezéséről tanúskodik a *traktorállomány rendkívül nagy gépállási ideje*, ami a munkaidő több mint felét (56 százalék) teszi ki. Az elemzés azt mutatta, hogy ezen gépállások felének oka műszaki hiba, a meglévő technika felhasználásának ésszerűtlen megszervezése, kihasználásának rossz tervezése. Jellemző például, hogy az Azerbajdzsán Sz. Sz. K. néhány erdőgazdaságában a traktorok kihasználásának tervét a kidolgozott traktornapok általános összege szerint 200—300 százalékra teljesítették, ugyanakkor a traktorok a lehetséges kihasználási idő 70 százalékában álltak, nem dolgoztak. Ez nemcsak a konkrét végrehajtók, munkát végzők felelőtlenségéről tanúskodik, hanem arról is, hogy ezen a területen nálunk nem hoztuk létre a munkaszervezés tervezésének szükséges rendszerét.

A jelenlegi viszonyok között erdőgazdaságunkban nincs tiszteletreméltóbb és fontosabb feladat, mint az erdőgazdaságot szakadatlanul felszerelni, ellátni magas termelékenységgű gépekkel, a hatékony vezetés szervezésével, a termelés gépesítésének ügyével és biztosítani a meglévő és ezután belépő gépek ésszerű kihasználását. Ez a záloga nemcsak a munkatermelékenység növekedésének, hanem az erdőgazdálkodás egész fejlődésének is.

Amint már említettük, az erdőgazdasági termelésben jelentős szerepe van a külfőle természeti tényezőknek. Itt a föld a maga termelékenységgel, klimatikus viszonyaival stb. nemcsak a termelés általános feltételeinek minőségében szerepel, hanem az ember által felhasznált fontos munkaeszköz szerepében is. Noha ezt az eszközt másképpen használjuk fel, mint a műszaki eszközöket, ugyanolyan hozzáértő és figyelmes kapcsolatot igényel. Az erdőgazdaságban a földből mindazt ki kell szorítani, amit az adhat. Minden adott pillanatban és a viszonyok minden adott összességében a meglévő lehetőségek maximumának kihasználására kell törekedni.

Az erdőgazdasági termelés olyan természeti tényezői, mint pl. a tápanyaggazdaság, a talajban és levegőben lévő nedvesség, fény, a vegetáció időszaka stb. jelentőségüket az erdők fejlődése és növekedése szempontjából nézve, sohasem lehetnek potenciálisan teljesen azonosak. Egyesek igen hatalmasak, mások kevésbé gazdagok, a harmadik igen szegény. Bármennyire is plasztikus és alkalmazkodó a fák szervezete, számukra mindig szükséges a kedvező környezeti viszonyok meghatározott minimuma minden tényezőre vonatkozóan, amelyet az élet, a fejlődés és a növekedés biztosítására felhasznál. A feladat az, hogy a potenciális lehetőségek szempontjából különböző, az erdők növekedésére ható viszonyokat és tényezőket tanulmányozva, az adott helyen arra törekedjünk, hogy ezeket a legnagyobb potenciálú tényező figyelembevételével gazdagítsuk és kiegyenlítsük. Ez az elv lehetővé és szükségessé teszi, hogy szakadatlanul és korlátlanul javítsuk a termelést és minden esetben, továbbá minden időszakban a legnagyobb lehetőségekhez viszonyítsunk.

Amióta megjelent az erdőben a gépesített technika, az egész erdőgazdasági termelés fontos tényezőjévé és a munka termelékenysége fokozásának egyik eszközévé vált a *technológia, amelyet az erdei növényzet és állatvilág biológiájának követelményeivel szoros összhangban kell alkalmazni*. Ma még az erdő biológiája és a technológia közötti kölcsönös kapcsolat számos mozzanata nincsen tisztázva és nem mondhatjuk meg azt, hogy a felsorolt folyamatok közül milyen esetekben melyiket kell a munka megszervezése szempontjából döntőnek tekinteni. Nem kétséges azon-

ban, hogy ezen folyamatok egyikének irányítása a másik számbavétele nélkül nem lehetséges.

A munka termelékenysége növekedésének megvizsgált tartalékai mellett, amelyek így vagy úgy kapcsolatban vannak a munka eszközeivel, a munka termelékenységének növelésére hasonló nagy lehetőségekkel rendelkezünk az erdőgazdaságban a termelési folyamat vonalán. Ezen lehetőségek kihasználásának egyik gyakorlati útja a komplex gazdálkodás elvének széleskörű alkalmazása erdőgazdaságunkban, elsősorban a gyengén erdősült körzetekben, az erdő összes termékeinek és hasznos tulajdonságainak egységes szervezési-gazdasági terv szerint történő felhasználásával és újratermelésével.

Erdeink legnagyobb részében, még a leggyengébben erdősült körzetekben is, jóformán kizárólag a fatermelésre irányuló gazdálkodást folytatnak. Az összes többi értékek — kaszálók, gyümölcsök, gombák, bogyók stb. vagy felhasználatlanul maradnak, vagy felhasználásuk az esetek többségében spontán történik. Még a fatermelésre irányuló gazdálkodást sem egy szervezet végzi. Az erdőket az erdőgazdaságok nevelik, az erdők termésének betakarítását más szervezetek hajtják végre. Ha ez jelenleg szükséges és teljes mértékben helyes is a III. csoporthoz tartozó erdőkben, a gyengén erdősült körzetekben azonban a munka ilyen mesterséges szétválasztása és az erdőgazdaságokban a munkával kapcsolatosan kialakult gyakorlat — amely szerint több tíz vagy néha száz úgynevezett saját szükségletre termelő fakitermelő dolgozik — hatalmas kárt jelent az erdők helyes kihasználása szempontjából.

Jóformán *alig használjuk ki az erdők egyéb hasznos tulajdonságait.* A Szovjetunió állami erdőalapjának földjein tájékoztató adatok szerint olyan kaszálók vannak, amelyekről 18—20 millió tonna szénát lehetne nyerni. Ez majdnem 10 százalékát teszi ki a rétek összes termésének országunkban. Természetesen ezekről a tartalékokról beszélve, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy erdeink 80 százaléka a Szovjetunió ázsiai részén terül el, azokban a körzetekben, amelyekben a mezőgazdaság gyengén fejlett. Azonban az ország európai részének ilyen körzeteiben régóta fejlett tejtermelő állattenyésztés található, mint pl. a Vologda, Novgorod, Kirov, Rjazan és a többi kerületekben, ahol az erdei kaszálók a mezőgazdaság hatalmas kiegészítő tartalékai lehetnek. Az erdőgazdasági szempontból helyes szervezés feltétele esetén az állattenyésztés fejlesztésében igen nagy szerepet játszhat az erdőben történő közvetlen legeltetés, az erdő lombtakarója alatti füvek kaszálása és a gallytakarmány begyűjtése. Ezen túlmenően meg van az alapja annak a javaslatnak, hogy a faanyag és az élelmiszertermékek korszerű vegyi feldolgozása eredményeinek megvilágításában kiváló minőségű összetevőket lehetne nyerni takarmányok számára azokból a nyers farészekből, amelyeket hulladék formájában az erdőben hagynak.

Az erdőgazdaság hatalmas tápláléktartalékairól tanúskodnak mindenekelőtt a csonthéjasok termésére vonatkozó adatok. A Szovjetunió erdeiben *csak cirbolyafenyő magot annyit lehetne átlagos termésű években begyűjteni, ami elegendő lenne 300—400 000 tonna olaj kinyerésére.* A Szovjetunió európai részén széleskörben elterjedt mogyoró egyedül a Tatárföldön (amelynek erdei az ország széleslomblevelű erdeinek mindössze 2—3 százalékát teszik ki) *évente 100 000 tonnáig terjedő mogyorót biztosíthatna.* A déli- és középszeleumi erdőkben hatalmas dió, meggy, szilva, vadkörte, pisztácia, mandula készletek vannak. Majdnem mindenütt korlátlan nagyok a lehetőségei a gomba, az összes lehetséges bogyók begyűjtésének, a vadászatnak stb.

Az erdőgazdasági termelés terjedelmének és termelvényei mennyiségének növelésével kapcsolatban jelentős tartalékot jelent az állami erdőalap elmocsarasodott földjeinek lecsapása. A kiszáritandó részeket nemcsak az erdők telepítése véget kell vízteleníteni, hanem a mezőgazdasági növények termelése érdekében is. Az erdőterületek mezőgazdasági felhasználása az országunkban régóta ismert mezőgazdasági köztes használat formájában is történhet.

Ha összeszámoljuk azon anyagi értékek mennyiségét, melyeket évente 1 hektár erdőterületről nyerhetünk a közvetlen és az úgynevezett mellékhasználat révén, úgy sok esetben az derül ki, hogy a mellékhasználat és az erdők víztároló — védő tulajdonságai ugyanannyit adnak a népgazdaságnak, mint maga a faanyag. Mászóval erdeink közzgazdasági jelentősége sok körzetben a munkaerő felhasználás viszonylag kisméretű növelésével megkétszerezhető.

A komplex gazdálkodás megszervezése az erdőben lehetővé teszi, hogy egyenletesen foglalkoztassuk a munkaerőt és gépeket, hatékonyan használjuk fel az anyagi

és pénzeszközöket, biztosítsuk a társadalmi munka termelékenységének magasabb színvonalát az erdőben és az erdőgazdálkodás nagyobb jövedelmezőségét.

Hasonlóan ahhoz, amint kolhozainkban és szovhozainkban a sokágú mezőgazdaság nem zárja ki annak lehetőségét és szükségességét, hogy a gazdálkodást tájanként specializáljuk, az erdőgazdaságban is természetesen a komplexitás követelményét össze kell egyeztetni a gazdaságok specializálásának feladataival minden egyes adott körzetben, sőt az egyes erdőgazdaságokban is az erdők alapvető szerepéhez alkalmazkodva. A komplex gazdálkodás szervezésével kapcsolatos feladatok az erdőben azonban természetesen sehol sem oldhatók meg az alapvető feladat, — a kiváló minőségű faanyagból ipari félélyártmányokat, részben kész termékeket állítsanak elő. Kezdetben ezt természetesen kísérlet formájában egy-két erdőgazdaságban kell megvalósítani. Feltehető, hogy az erdei munkák egész körének és ciklusának egy kézben történő egyesítése az említett körzetekben lehetővé teszi, hogy egy sor esetben az I. és II. csoporthoz tartozó erdőkben ki lehet szélesíteni a száraláló vágásokat a fakitermelés mértékének esetleges növelésével.

Az erdők összes hasznosságának maximális kihasználása és ezen használat helyes megszervezése érdekében bekövetkezett annak szükségessége, hogy a gyengén erdősült körzetek erdőgazdaságaiban az erdőgazdaságok vezetése alatt egyesítsük az erdők kihasználásának és újratermelésének minden folyamatát elmenve addig, hogy az értékesített faanyagból ipari félélyártmányokat, részben kész termékeket állítsanak elő. Kezdetben ezt természetesen kísérlet formájában egy-két erdőgazdaságban kell megvalósítani. Feltehető, hogy az erdei munkák egész körének és ciklusának egy kézben történő egyesítése az említett körzetekben lehetővé teszi, hogy egy sor esetben az I. és II. csoporthoz tartozó erdőkben ki lehet szélesíteni a száraláló vágásokat a fakitermelés mértékének esetleges növelésével.

Ennek a feladatnak a fényében, figyelembe véve e mellett azt, hogy a tudomány és gyakorlat legújabb eredményeinek felhasználásával általánosan meg kell javítani az erdőgazdasági termelés tervszerű vezetését, külön figyelmet érdemel az a már korábban felvetett feladat, amelynek értelmében az erdőművelési-közgazdasági mutatók és normatívák rendszerét ki kell dolgozni és azt az erdőgazdaságban alkalmazni kell. Hasonlóan a mezőgazdasághoz, ahol megállapítják növényenként az átlagtermés tervmutatóit, a tehének fejési normáit, a gyapjúnyírás normáit stb. *az erdőgazdaságban is szükség van arra, hogy az állományok összetételére, növedékére, fakészletére, sűrűségére vonatkozóan meghatározzák a mutatóknak és normatíváknak azt a tudományosan megalapozott és a tervezés rendjében megállapított rendszerét, amelyet mondjuk 10 év alatt el kell érni az adott erdőterületen.* Magától értetődik, hogy mindezeket a mutatókat differenciáltan kell megállapítani és teljes mértékben figyelembe kell venni a gazdálkodás sajátosságait az adott tájon, erdőgazdaságban és erdészetben.

Bármennyire is fontosak a munka termelékenységének növelésében a munkaeszközökkel és munkatárgyakkal kapcsolatos tényezők, ezeket gyakorlatilag nem lehet másképpen realizálni, csak az ember tevékenysége révén, csak képesített termelő munkások munkájá által. Ezért a munka termelékenységének növelésében az emberek, azok tapasztalatai, képzettségük, munkájuk megszervezése játsza a döntő szerepet.

Erdőgazdálkodásunk rendszerében az utóbbi években nagy munkát végeztünk a képesített káderek kiképzésében és kialakításában az erdőgazdaság kulturált, művelt, munkát szerető dolgozóinak nevelésében, akiket áthat a kommunista építés érdeke és akik ismerik saját dolguk technikáját. Határozott sikereket értünk el a munka megszervezésének, szabályozásának, racionalizálásának területén. Jóformán az összes műveletekre megállapítottuk a munkanormákat és *a Szovjetunió erdőgazdasága 1953-ban 112 százalékos átlagos tervteljesítést ért el.*

Ez a kedvező szám azonban jónéhány nagyobb hiányosságot takar. Először is a normák közül néhány erősen elavult és laza. Másodsor a munkások több mint egyötöd része nem teljesítette a megállapított munkanormákat. Így például a talajelőkészítéssel és vetéssel kapcsolatos munkáknál a munkások 18,4 százaléka, az ápolásban dolgozók 20,1 százaléka normáját nem teljesítette.

A munkások munkájának a haladó normák alapján töretnő helyes megszervezése, a szocialista munkaverseny széleskörű kifejlesztése, a termelésben élenjárók eredményeinek népszerűsítése és felhasználása azok a tényezők, amelyek a munka termelékenységével kapcsolatos magas mutatók legfontosabb feltételei voltak és maradnak. A munka megszervezése általánosanabb mozzanatainak területén az erdőgazdaságokban éppúgy mint az egyéb ágazatok üzemeiben a munka termelékenysége

emelésének jelentős tartalékait jelenti a káderek szétesztása, a kiegészítő munkások, kiszolgáló személyzet, a hivatalnokok számának lehetőség szerinti lényeges csökkentése.

Az erdőgazdaság fejlesztésének érdekei megkövetelik az érintett feladatok megoldása érdekében mind a termelésben dolgozók, mind a tudományos erők széleskörű mozgósítását. Csak az erdőgazdaság tudományos munkatársainak és a gyakorlati szakembereinek szoros együttműködése biztosíthatja az erdőgazdaság előtt álló feladatok sikeres megoldását.

Erdőmérnöki Főiskolánk 10 éve

S É B O R J Á N O S

egyetemi ny. r. tanár

Ma, a felszabadulás 10. évének történelmi távlatából tekintve Főiskolánk akkori helyzetét, nehéz megilletődés nélkül visszaemlékezni arra — a súlyos időkben megmutatkozó kollegiális és kollektív szellemtől áthatott — összefogásra, aminek döntő szerepe volt, hogy Főiskolánk épületeit, tudományos felszerelését, könyvtárát a német megszállás és a háborús cselekmények veszélyein keresztül átmenthettük.

Az 1944. év harmadik negyedében a szovjet haderő előnyomulása elől nyugat felé menekülő német alakulatok és a nyilas kormány Sopront szemelte ki főszállásául. Ez városunkban kimondhatatlan megpróbáltatásoknak, Főiskolánkra sorozatos veszélyeknek vált kútforrásává. A nyilasok Sopronba való beözönlése azt a látszatot keltette, mintha maga a hivatalos város és az itteni intézmények, közöttük Főiskolánk is, nyilas szellemtől lett volna áthatva. Ennek a látszatnak hatását évekig érezte Sopron városa és a Főiskola. Ez a hiedelem olykor még napjainkban is kísért. Pedig a tények azt igazolták, hogy különösen Főiskolánk ettől távol állott, mert a nyilasokkal és a Volksbunddal szemben több ízben határozottan állást foglalt.

A Műszaki Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának akkori dékánja: Cotel Ernő betegsége miatt 1944. november havában Budapestre távozott gyógykezeltetése céljából és így az akkori prodékánra, e sorok írójára hárult a feladat, hogy az események sorozatát figyelemmel kísérve — magasztos célunkat, a mérnökképzés megszakítatlan folytonosságát oly intézkedésekkel biztosítsa, amelyek alkalmasaknak látszottak arra, hogy a háború oktan pusztításaitól intézményünket a lehetőség szerint megvédhessük.

Városunkat az ellenséges bombázások 1944. december 6-ig megkímélték. Erre a napra hirdetett a nyilas kormányzat Sopronba képviselőházi ülést, s ekkor érte a várost az első bombatámadás. Főiskolánk ezen a napon szóródásból eredő négy bombát kapott. Ezek közül kárt csak a Főiskola főépülete elé eső bomba okozott. Ezután sorozatos bombatámadások érték Sopron városát, de megfigyeléseink azt igazolták, hogy a bombatámadások célja a német hadigépezet városunkba települt bázisainak és a vasútvonalaknak megsemmisítése volt.

Amely épülettömbbe német alakulat: hadtáp, anyagraktár, Todt-szervezet, stb. költözött, számíthatott arra, hogy belátható időn belül lebombázzák. Ezt figyelemmel kísérve, ezekben a hónapokban főfeladatunknak azt kellett tekintenünk, hogy akár diplomatikusan, akár megfelelően alkalmazott erélyes fellépéssel megakadályozzuk Főiskolánk épületeinek hadicélra való felhasználását. Még azt is megakadályoztuk, hogy